

A photograph of a forest with sunlight filtering through the trees, creating a warm, golden glow. The text is overlaid on the left side of the image.

Ron van der Spoel

Waar ben je?

Mediteren over
Gods vragen
aan ons

Inhoud

Woord vooraf	7
1. Waar ben je? – <i>Genesis 3:1-13</i>	9
2. Waar is je broer? – <i>Genesis 4:1-10</i>	19
3. Wat heb je in je hand? – <i>Exodus 4:1-4</i>	27
4. Wie zal Ik sturen? – <i>Jesaja 6:1-8</i>	35
5. Kunnen deze beenderen weer tot leven komen? – <i>Ezechiël 37:1-14</i>	43
6. Wie veracht de dag der kleine dingen? – <i>Zacharia 4:1-10</i>	53
7. Wie heeft Mij aangeraakt? – <i>Marcus 5:24-34</i>	61
8. Wie zeggen jullie dat Ik ben? – <i>Matteüs 16:13-20</i>	71
9. Wat wilt u dat Ik voor u doe? – <i>Marcus 10:46-52</i>	79
10. Heeft niemand u veroordeeld? – <i>Johannes 8:1-11</i>	87
11. Maar als de Mensenzoon komt, zal Hij dan nog geloof vinden op aarde? – <i>Lucas 18:1-8</i>	95
12. Wie komt het toe de zegels te breken en de boekrol te openen? – <i>Openbaring 5:1-14</i>	103

Woord vooraf

| 7

Meestal stellen wij vragen aan God, bijvoorbeeld als we bidden. Vragen om hulp en kracht, vragen over waarom iets wel of niet gebeurt. Veel gebeden bestaan vooral uit vragen aan God. Maar ik ontdekte al lezend in de Bijbel dat God ook vragen aan ons stelt. Vragen die ons stilzetten, die ons dwingen om de diepte in te gaan met God. Het zijn vragen die onze ogen openen en onze mond soms sluiten. Het meest indringend van de vragen die God ons stelt, vind ik het besef dat God wacht op ons antwoord. Hoe reageren wij op Gods vragen aan ons?

Ik hoop van harte dat het luisteren naar de vragen van God je dichter bij Hem zal brengen.

Ds. Ron van der Spoel
Augustus 2023

1. Waar ben je?

Lezen: Genesis 3:1-13

¹ Van alle in het wild levende dieren die de HEER God gemaakt had, was de slang het sluwst. Dit dier vroeg aan de vrouw: 'Heeft God werkelijk gezegd dat jullie van geen enkele boom in de tuin mogen eten?'

² 'We mogen de vruchten van alle bomen eten,' antwoordde de vrouw,

³ 'behalve die van de boom in het midden van de tuin. God heeft ons verboden van de vruchten van die boom te eten of ze zelfs maar aan te raken; doen we dat toch, dan zullen we sterven.'

⁴ 'Jullie zullen helemaal niet sterven,' zei de slang. ⁵ 'Integendeel, God weet dat jullie de ogen zullen opengaan zodra je daarvan eet, en dat jullie dan als God zullen zijn en kennis zullen hebben van goed en kwaad.' ⁶ De vrouw keek naar de boom. Zijn vruchten zagen er heerlijk uit, ze waren een lust voor het oog, en ze vond het aanlokkelijk dat de boom haar wijsheid zou schenken. Ze plukte een paar vruchten en at ervan. Ze gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en ook hij at ervan. ⁷ Toen gingen hun beiden de ogen open en merkten ze dat ze naakt waren. Daarom regen ze vijgenbladeren aan elkaar en maakten er lendenschorten van. ⁸ Toen de mens en zijn vrouw de HEER God in

de koelte van de avondwind door de tuin hoorden wandelen, verborgen zij zich voor Hem tussen de bomen. ⁹ Maar de HEER God riep de mens: ‘Waar ben je?’ ¹⁰ Hij antwoordde: ‘Ik hoorde U in de tuin en werd bang omdat ik naakt ben; daarom verborg ik me.’ ¹¹ ‘Wie heeft je verteld dat je naakt bent? Heb je soms gegeten van de boom waarvan Ik je verboden had te eten?’ ¹² De mens antwoordde: ‘De vrouw die U mij hebt gegeven om mij terzijde te staan, gaf mij vruchten van de boom en toen heb ik ervan gegeten.’ ¹³ ‘Waarom heb je dat gedaan?’ vroeg de HEER God aan de vrouw. En zij antwoordde: ‘De slang heeft me misleid en toen heb ik ervan gegeten.’

Ze klonk inmiddels behoorlijk geïrriteerd, mijn vrouw. We hebben een weiland met wat schuren achter ons huis, en ik was daar druk bezig geweest die ochtend. En zij had me gezocht, want er moest dringend iets geregeld worden. Ze had geroepen, overal gekeken, maar me niet gevonden. En de toon waarop ze riep: ‘Waar ben je?’ veranderde al snel van liefdevol en verlangend naar boos en gefrustreerd. Toen ik haar eindelijk hoorde vanuit het verste stuk van het weiland waar ik bezig was, en naar haar toe liep, vroeg ze me dan ook verwijtend: ‘Waar was je nou?’ Maar al snel won de opluchting over het vinden het van de irritatie van het zoeken. ‘Ik was je kwijt,’ verzuchtte ze liefdevol.

Iedereen heeft deze vraag weleens gehoord. Ouders roepen regelmatig: ‘Waar ben je?’ als hun kind buiten speelt of ergens in huis bezig is. Een geliefde die even samen wil zijn. We kennen deze vraag allemaal. En het is de toon waarop de vraag gesteld wordt, die bepaalt of je er blij van wordt of bang. Want ‘Waar ben je?’ kan heel uitnodigend klinken. Je hoort dan direct dat de ander naar jou verlangt. Maar het kan ook geïrriteerd klinken, of beschuldigend. Je hoort dat hij of zij je zoekt omdat er iets niet goed is, en in gedachten ga je snel na wat er gebeurd is of wat je gedaan hebt. De toon bepaalt hoe deze vraag voor je klinkt. Maar hoe de vraag ook gesteld wordt, het betekent altijd dat je tevoorschijn moet komen, dat er een moment komt dat je zegt: ‘Hier ben ik.’

Ik vraag me af hoe deze vraag geklonken heeft in het paradijs. Op welke toon heeft God deze vraag aan Adam gesteld? Hoe klonk de stem van God toen Hij riep: ‘Waar ben je?’ Want God was Adam en Eva kwijt. Ze waren gewend om ’s avonds, als het begon af te koelen, met zijn drieën nog een ommetje te maken door de prachtige tuin van Eden. Dan namen ze – denk ik – de dag nog even door en genoten ze van elkaars aanwezigheid, van de liefde en harmonie die er tussen hen was. Ze wezen elkaar op al het prachtigs van Gods schepping, en avond aan avond zagen ze dat het goed was.

Totdat dat stemmetje tot hen kwam, van buitenaf of van binnen-

uit, dat sprak over meer hebben of kunnen, over belangrijker zijn en spannender leven. ‘Als je de vruchten van die boom eet,’ siste de slang, ‘zullen je ogen opengaan en zul je net als God kennis hebben van goed en kwaad.’ En daar verlangen ze naar, naar meer kennis en inzicht, meer dan God hun wilde geven. Ze denken er niet bij na dat God, die zoveel van hen houdt, een goede reden zal hebben om hun die kennis te onthouden, dat Hij weet dat ze die kennis niet kunnen verwerken. Ze willen niets liever dan meer zien en meer weten. Daarom lopen ze samen naar die verboden boom en kijken ze verlekkerd naar de prachtige vruchten die eraan hangen.

Daar staan ze. Even kijken ze elkaar aan. Adam knikt, Eva plukt en allebei eten ze van de verboden vruchten. En onmiddellijk gebeurt het, het is net of ze met een schok wakker worden uit een mooie droom. Ze beseffen opeens hoe verschillend ze zijn. Hiervoor genoten ze alleen maar van elkaar, twee verwante zielen met verschillende lichamen die heerlijk bij elkaar passen. Nu realiseren ze zich opeens dat hij echt een man is, en zij echt een vrouw, en merken ze afstand naar elkaar. Wat zo vertrouwd en goed was, voelt nu zo vreemd en anders. Ze realiseren zich wat er is gebeurd, wat ze hebben gedaan. De eenheid is gebroken en de harmonie is kapotgemaakt. Ze wilden meer ontdekken over het leven, en het eerste wat ze als nieuw inzicht leren is: schaamte.

Snel grist Eva wat bladeren van een vijgenboom en ze bedekt haar heupen met vijgenblaadjes zodat Adam haar niet meer bloot kan zien. Vervolgens helpt ze Adam, die staat te stuntelen met de bladeren, om ook voor hem een soort heupschort te maken. Want ze wil hem niet meer naakt zien. Ze hebben een onomkeerbare fout gemaakt, een doodzonde begaan, en direct is het pure genieten van elkaar vervangen door schaamte voor elkaar. En dan moet het ergste nog komen.

Want ook die bewuste dag van de zondeval komt tot een eind. Het wordt avond, de koele bries steekt op en God wandelt als elke avond door zijn paradijs. Normaal liepen ze dan direct naar Hem toe als ze zijn voetstappen hoorden, maar nu is alles anders. Ze voelen niet meer dat intense verlangen om met God te zijn, en ze zijn zelfs bang voor God. Dat gevoel is ook nieuw voor ze, ook dat hoort kennelijk bij het kennen van goed en kwaad. Schaamte voor elkaar en angst voor God – wat is hun leven van het ene op het andere moment totaal veranderd. Ze durven niet meer open te staan voor elkaar, en ze zijn niet meer open voor God. Naakt zijn betekent echt, open, eerlijk zijn. Geen verschil tussen wat je vanbinnen voelt of denkt, en wat je naar buiten toe zegt of doet. Een volmaakt mens, zo noemt de Bijbel dat, een mens uit één stuk. En dát zijn we sinds die dag in het paradijs kwijtgeraakt.

Zodra Adam en Eva de voetstappen van God horen, verstoppen ze zich achter een paar dikke bomen. En dan klinkt de stem van God. Hij mist hen, zoekt hen en roept: ‘Waar ben je?’ God weet heel goed wat er gebeurd is, wat ze gedaan hebben. De breuk die ze hebben veroorzaakt door Hem ongehoorzaam te zijn, is als een scheur door de schepping gegaan. Iedere relatie is veranderd sinds dat moment, ook de relatie met God, en dat voelde God natuurlijk direct. En toch is Hij weer op pad gegaan, nog diezelfde avond. Hij zoekt hen toch weer op en roept hen: ‘Adam! Eva! Waar ben je?’

In deze vraag van God klinkt al de pijn en ellende van de zonde door, maar klinkt ook alle liefde en goedheid van God. Het is de pijn van de afgewezen liefde van God, de pijn om het wantrouwen dat de mens heeft naar zijn hemelse Vader. God had alles zo mooi gemaakt voor de mensen, zo volmaakt geschapen voor ons. Geen zorgen, geen twijfel, geen verdriet, maar vrede, vreugde, eenheid, harmonie tussen de mensen en de dieren, tussen de man en de vrouw, tussen God en mensen. God had alles geschapen om zijn liefde met ons te delen. Maar nu keert diezelfde mens van wie Hij zoveel houdt, zich van Hem af.

‘Waar ben je?’ Het is de pijn van de vader uit de gelijkenis van de verloren zoon. De pijn om zijn beide zonen die niet genieten van het leven met hun vader, maar allebei meer willen. De een openlijk, hij

loopt weg. De ander diep vanbinnen, hij blijft thuis maar zonder daarvan te genieten. En de vader hunkert naar beiden, en nodigt beide zonen terug in huis. Het is de pijn die God voelt als Hij ziet dat we niet echt en open naar Hem zijn, dat we ons zelfs in onze gebeden en christelijke liederen kunnen verstoppert voor Hem. We zijn inmiddels aardig goed geworden in dat verbergen voor God. Een oud gezang zingt ervan:

| 15

*O Heer, verberg U niet voor mij,
wanneer ik mij verberg voor U.
Gij weet het, ik ben bang voor U,
ontwijk U en verlang naar U.
O ga niet aan mijn hart voorbij.*

*En wees niet toornig over mij,
wanneer ik U geen liefde bied.
Ik noem U, maar ik ken U niet,
ik buig mij, maar ik ben het niet
en mijn gebed is tegen mij.*

*Spreek zelf in mij het rechte woord.
Zo vaak ik woorden voor U vond,*

*heb ik mij in mijn woord vermomd.
Nu wacht ik tot Gij zelve komt
en spreekt, zodat uw knecht het hoort.*

(Liedboek voor de Kerken 1973, Gezang 395:1,2,3)

Maar in Gods vraag ‘Waar ben je?’ klinkt niet alleen pijn om de afstand tussen Hem en ons. Er klinkt ook zijn grenzeloze liefde in. Want Hij zoekt ons toch weer op, keer op keer. Dat deed Hij bij Adam en Eva, en dat doet Hij nog. Het is niet te begrijpen, maar het gebeurt steeds opnieuw. Hoe wij ons ook verstoppen voor Hem, Hij zoekt ons, roept ons en vraagt waar we zijn. Zijn liefde is groter dan onze schaamte, zijn vergeving is meer dan onze zonden, zijn verlangen is hardnekkiger dan ons verbergen. In deze eerste vraag van God aan ons mensen klinkt daarom ook al zijn liefde door.

En als die vraag van God klinkt, sta je voor de keus. Wat doe je dan? Want God nodigt je om met alles wat je in je leven met Hem en elkaar kapotgemaakt hebt, tevoorschijn te komen, maar dan moet je dat wel doen. Je kunt dan niet langer achter de struik van de excuses schuilen, niet langer achter de muur rondom je hart wegkruipen. Je masker moet echt afgezet worden. Want tevoorschijn komen, reageren op Gods vraag, kan alleen door echt en eerlijk bij Hem te

komen zoals je bent. Adam en Eva komen tevoorschijn, maar niet echt. Zowel Adam als Eva komt met verzachtende omstandigheden, waarmee ze de schuld doorschuiven naar een ander. Ze geven zich nog niet bloot bij God en bij elkaar. Dat maakt het voor God nog pijnlijker, het niet erkennen wat ze gedaan hebben. Hun ogen zijn geopend, ze hebben nu kennis van goed en kwaad, maar ze kunnen er duidelijk niet goed mee omgaan en maken opnieuw een verkeerde keus. In plaats van hun schuld te belijden, zoeken ze uitvluchten. Herkenbaar en tragisch. Dat deed David beter, toen God via de profeet Natan aan hem vroeg: 'Waar ben je?' Toen erkende David in Psalm 51: 'Het is niet alleen dit kwaad dat roept om straf, ik ben in ongerechtigheid geboren.' Gods vraag aan ons is een grote uitnodiging om tevoorschijn te komen, om eerlijk te zijn met Hem, want dan wil Hij niets liever dan ons vergeven en met ons verdergaan. Bij God mogen we altijd weer opnieuw beginnen. Wat er ook is gebeurd of wat we ook hebben gedaan, Hij roept altijd weer: 'Waar ben je?'

Wat ben ik dankbaar voor deze pijnlijke, maar liefdevolle vraag van God aan ons!

In de Bijbel stelt God veel vragen aan mensen. Vragen als Waar ben je? Wie zal ik zenden? Wat wil je dat ik voor je doen zal? Of: En wie zeg jij dat ik ben? Via de Bijbel stelt God deze vragen ook aan ons. In dit boek mediteert de auteur over twaalf van zulke vragen. Hiermee zet hij de lezers aan tot nadenken over zijn of haar geloof en relatie met God en daagt hij uit om te antwoorden. De korte meditatie zijn inspirerend voor persoonlijke lezing, maar ook geschikt om te bespreken in groepen en kringen.

Ron van der Spoel is predikant in Zuid-Limburg en werkt daar namens het Leger des Heils als pionier. Daarnaast is hij verbonden aan Open Doers Vlaanderen. Eerder verschenen van zijn hand: *Kort en krachtig over het gebed*, *Kort en krachtig over de Heilige Geest* en *Kort en krachtig over de eindtijd*.

 KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

ISBN 978 90 435 3978 4 | NUR 707

9 789043 539784 >